

Indstilling af Ida Herskind, Emilie Maabjerg Mørk og Johanne Lerhard, Politiken, til Cavlingprisen for serien 'Mastodonterne'

POLITIKEN

Rådhuspladsen 37
DK-1785 København V

Tlf: +45 3311 8511
www.politiken.dk

Foreningen Mastodonterne har igennem årtier været et af landets mest succesrige amatørteatre med forestillinger som 'Hodja fra Pjort', 'Pippi' og 'Skatteøen'. Men bag kulissen foregik et magtmisbrug, hvor teatrets formand og andre mandlige medlemmer udnyttede deres status og uformelle magtpositioner til blandt andet at arrangere druklege og indgå i seksuelle relationer med langt yngre, mindreårige kvindelige medlemmer.

Emilie Maabjerg Mørk, Ida Herskind og Johanne Lerhard har afdækket magtmisbruget. De dokumenterer, hvor galt det kan gå, når børn og unge bliver en del af voksenmiljøer i foreninger uden klare grænser og hierarkier. De viser, hvordan krænkelser og grænseoverskridende oplevelser kan påvirke ofrene mange år efter og føre til behov for retfærdighed og anerkendelse. Og de afdækker, hvilke personlige og juridiske handlemuligheder der findes i den slags sager, og hvilke dilemmaer ofrene står i.

Da nogle kvinder henvendte sig til journalisterne, fordi de ville fortælle deres historier om tiden i Mastodonterne og for nogles vedkommende politianmelde sager mere end 20 år efter hændelserne, gik et større researcharbejde i gang. Ud over mange interviews med kvinderne har journalisterne brugt dagbogsnotater, beskeder, chats, fotos, politidokumenter, breve, baggrundsamtaler med kilder i teatermiljøet og anden research til at efterprøve de konkrete begivenheder.

Den første artikel blev publiceret i juni 2025 og førte blandt andet til, at Mastodonternes mangeårige formand Steen Lünell trådte tilbage. Foreningen erkendte, at en usund kultur havde fået lov at florere. En whistleblowerordning blev oprettet, og Hillerød Kommune, som støtter teatret, krævede en redegørelse og en plan for at rette op på forholdene.

I oktober 2025 trak kommunen så den årlige driftsstøtte på 50.000 kr. og fratog stifter og tidligere formand Steen Lünell Hillerød Kommunes Kulturpris, som han modtog i 2018. Samtidig har foreningen miste brugsretten til en milliondyr bygning fra 2027 og den årlige driftsomkostning på knap en halv million kroner, som kommunen også har betalt.

Politiet efterforskede sagerne, men på grund af forældelsesfrister og forhold, der ikke var ulovlige på gerningstidspunktet, måtte de henlægge dem. Ikke desto mindre har anmeldelserne og politiforløbet haft stor betydning for kvindernes bearbejdelse af deres traumer. Dette aspekt er en vigtig del af den første undersøgende historie, hvor fortællingen også drives frem af en konkret kvindes forløb. Formidlingsgrebet – som ikke havde været muligt uden den minutiøse, undersøgende research, der gør beskrivelserne troværdige og sceniske – betyder, at historien også giver indblik i vigtige menneskelige overvejelser og i en juridisk proces.

Emilie Maabjerg Mørk, Ida Herskind og Johanne Lerhard fortjener Cavlingprisen for deres vedholdende og grundige arbejde med følsomme kilder. Direkte affødt af deres undersøgende journalistik er voksne autoriteters magtmisbrug og seksuelle krænkelser mod børn og unge endelig blevet anerkendt og har fået konkrete konsekvenser.

Indstillet af Jens Lenler, Johan Moe Lindskov og Mette Davidsen-Nielsen, Politikens kultureddaktion.